

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VI. Hinc occasionem sumpsit Hincmarus scribendi celeberrimam illam epistolam ad Nicolaum; in qua evulgantur quinque arcana Episcoporum Gallicanorum quoad depositionem Episcoporum. Explicantur regulæ illæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

ipse Romam veniat, aut Legatum mittat, ut jus partium agnoscere Pontifex possit. Quod si obedire contempserit Hincmarus, eum Nicolaus à Missarum solemnibus celebrandis suspendit.

III. Interim synodi Sylvanectensis acta Romam deferuntur ab Odone Episcopo Belvacensi; quæ confirmatum se negat Pontifex (id enim postulabatur) donec auditus fuisset Rothadus. In epistola autem scripta ad synodum significat gravissimam offensionem sibi concitatum esse ex eo quod Rothadus depositus sit nulla ratione habita appellationis ab eo interpositæ ad sedem apostolicam. Ait verò, secundum canones Sardicenses permissam esse appellationem; ac tamen Rothadus non appellasset, eam tamen juxta canones illos incubuisse necessitatem ut ad Summum Pontificem scribendum fuerit; quò sciri ac cognosci posset an is causam retractari vellet, ac judices ea de causa dare. Sed heic obiter adnotandum est Nicolai mentem in hac ultima clausula contrariam esse canoni Sardicensi, qui necessitatem synodo non imponit mittendi acta ad Summum Pontificem, nisi in casu appellationis, ut dein ipse judicare possit an judicium sit renovandum.

IV. In epistola verò xix. ad Hincmarum manifestè peccatum esse ait ab Episcopis adversus canones, eò quod post appellationem Rothadi alium Episcopum in loco ejus ordinaverant. Et quoniam Episcopi excipiebant eum post appellationem ad sedem apostolicam Episcoporum judicium expectasse, reponit Nicolaus ex Rothadi ore intelligendum esse quænam ipsi mens tunc fuerit. Quamobrem eis præcipit ut duo vel tres ex ipsis veniant ad sedem apostolicam, vel vicarios suos mittant, Rothadumque adduci faciant, ut partium jura intelligi possint. Quod si intra triginta dierum spatium à diè receptionis hujus epistolæ paritum non fuerit, eos suspendere se ait à Missarum solemnibus celebrandis. Declarat autem se, si illi moras neçant, ad Rothadi absolutionem processurum. Ipsum quidem Rothadum à nobis, inquit, apostolicæ sedis more à damnationis vinculo fore solvendum. Ut autem Episcopos in partes trahat, eorum quoque interesse ait ut negotium illud ea ratione terminetur. privilegia enim apostolica sedis multum valere ad propulsandas injurias quas Episcopis fortè inferri contingit. quod enim nunc Rothado accidit, posse statim unicuique eorum evenire. Adferam autem ipsa verba Nicolai: *Privilegia sedis apostolicæ regmina sunt, ut ita dicam, totius Ecclesiæ catholice. Privilegia inquam hujus Ecclesiæ munimina sunt*

Tom. II.

circa omnes impetus pravitatum. Nam quod Rothado hodie contigit, unde scitis quòd cras cui-libet non eveniat vestrum? Sic Apostolus admonet dicens: Qui putat se stare, videat ne cadat. Quòd si contigerit, ut verbis utamur prophetiis, ad cuius rogo, confugietis auxilium?

V. Ex hac porro epistola constat temperatam jam tum fuisse excandescenciam Nicolai; qui paulò commotior Rothadum restitui jusserat, scripta ad Hincmarum epistola, quòd de juri non potuisset pendente appellatione. Nam in posteriore ista ad Episcopos synodi Sylvanectensis, quæ scripta non est imprudenter, sed post maturam deliberationem, declarat non cogitare se de restituendo Rothado nisi postquam constiterit nolle eos Romam accedere, aut vicarios mittere, pro retractanda ejusdem Episcopi causa.

Itaque post epistolas Nicolai ad synodum, ad Regem, & ad Hincmarum scriptas, Rothadus monasterio egredi jussus est. Papa verò ad eum dein scripsit ut si se non existimet habere bonam causam, abstineat à profectio-
Nicol. ep. 34. ad Rothadum.
 ne in Urbem. se enim Episcopis scripsisse gratam sibi fore restitutionem ejus, si ipsi ita censuerint, vel aliquos ex ipsis Romam mittant queis coram judicio renovari possit apud sedem apostolicam.

VI. Hinc occasionem sumpsit Hincmarus scribendi ad Nicolaum eam epistolam quæ apud Flodoardum extat in libro III. historia Remensis cap. XIII. in qua evulgantur quinque arcana Episcoporum Gallicanorum quoad depositiones Episcoporum. Primum enim docet synodis comprovincialibus juxta canones Nicænos & aliorum Conciliorum ac decreta Pontificum Romanorum competere jus definiendi omnes causas Episcoporum vel Clericorum, neque necessarium esse ut ob eas Summum Pontifex adeatur. Tum si quid dubietatis emerferit in judiciis Episcoporum, id est, si ea causa incidat quæ definita non sit in canonicis, & quæ propterea definiti nequeat in synodo unius vel plurium provinciarum, accedendum esse ad divinum oraculum, id est, ad sedem apostolicam. Tertio, Episcopum, postquam depositus fuerit, appellare posse, si velit, Episcopum Ecclesiæ Romanæ; id est, ejus appellationem admitti non posse antè quàm judicatus sit, & à gradu suo dejectus in synodo provinciali, juxta Concilium Sardicense. Tum verò renovandum esse judicium, si Romanus Episcopus jusserit renovari. Quarto, appellari prorsus non posse à sententia Episcoporum quos judices elegerint accusator & reus. Quinto, Metropolitanos qui Pallium à Summo Pon-

Z z

tifice receperunt, judicandos non esse ab Episcopis provincialibus absque auctoritate sedis apostolicæ, quemadmodum à Leone Papa decretum est. Axioma illud non receptum erat absolute in Gallia, ut adnotatum est superius, quum relata sunt exempla Metropolitanorum dejectorum. Veruntamen certum est potuisse Papam, si ita existimaret, sibi reservare iudicium Metropolitanorum, ut supra vidimus factitatum à Celestino, Leone, & Hilario. At Hincmarus, ut satis Pontifici faceret, & ut sibi, qui Metropolitanus erat Remensis, patrocinaretur, regulam illam invehere conatus est.

VII. Interdum autem Episcopis, contemplatione meritorum, Pallium à sede apostolica tribuebatur, tametsi illi non essent Metropolitanitani. Hi verò contendebant sibi quoque competere privilegium exemptionis à jurisdictione synodorum, ut patet ex Theodulfo Aurelianensi Episcopo, qui sub Ludovico Pio depositus fuit. Ait enim:

*Solius illud opus Romani Præfulis extat,
Cujus ego accepi Pallia sancta manu.*

Attamen si penitiùs introspeciamus privilegium quod unà cum Pallio Hadrianus secundus concessit Actardo Episcopo Nannetensi anno octingentesimo sexagesimo octavo, facile deprehendemus illud coerceri ad casum appellationis vel recusationis, exemptionem verò illam non derogare auctoritati synodorum. Præterea concedi Pallium nemini poterat absque consensu Regis & Episcoporum Gallia, ob exemptionem illam à jurisdictione. Hæc sunt Hadriani verba ad eundem Actardum Episcopum Nannetensem: *Nullus Metropolitanorum antistitum vel ceterorum Episcoporum in controversia criminis, si sedem appellaveris apostolicam, vel ejus speciali expetieris audiri vel discuti fortassis examine, presumat de te proferre, non nostro premissis decreto, iudicium, sed apostolicæ sedis tantum referveris examinandus vel iudicandus incunctanter arbitrio.*

VIII. Ceterum ex his Hadriani verbis petitur validissimum argumentum ad probandum constitutiones Gregorij quarti & Leonis quarti receptas tum non fuisse in Gallia, cum id quod triginta antè annis constitutum fuerat in gratiam omnium Episcoporum, nimirum ut si sedem apostolicam appellaverint, eorum iudicio superfedeat, nunc ab Hadriano tribuatur Actardo ut privilegium, contemplatione Pallij.

IX. Magni autem momenti sunt verba Hincmarij ex quibus quinque illæ regulæ colliguntur, ideòque operæ pretium fuerit ea referre. *I. Absit enim à nobis ut privilegium*

prima & summa sedis sanctæ Romanæ Ecclesiæ Pontificis pro sic parvo pendamus ut controversas & jurgia tam superioris quam etiam inferioris ordinis, quæ Nicæni & ceteri sacrorum Conciliorum canones & Innocentij atque aliorum sanctæ Romanæ sedis Pontificum decreta in synodis provincialibus à Metropolitanis præcipiunt terminari, ad vestram summam auctoritatem fatigandam ducamus. III. At si foris de Episcopis causa nata fuerit unde certa & expressa in sacris regulis non habeamus iudicia, & ob id in provinciali vel in comprovinciali nequeat examine definiri, ad divinum oraculum, id est, apostolicam sedem, nobis inde est recurrendum. IV. Si etiam de majoribus causis à provinciali Episcopo ad electorum iudicium non fuerit provocatum, III. & in aliqua causa idem Episcopus fuerit iudicatus, id est, à gradu suo in comprovinciali synodo dejectus, & putat se bonam causam habere, & appellaverit qui dejectus est, & confugerit ad Episcopum Romanæ Ecclesiæ, ---- ad illius dispositionem secundum septimum Sardicenses Concilij capitulum renovabitur examen. V. Nam de Metropolitanano per sacras regulas constituto, qui ex antiqua consuetudine ab apostolica sede Pallium accipit, sicut Leo ad Anastasium, quod & Nicænum Concilium innuit, & ceteri Romanæ sedis Pontifices in decretis suis ex sacris canonibus monstrant, sedis ipsius Pontificis etiam ante iudicium est sententia prestolanda.

X. Tanta autem erat Ecclesiæ Gallicanæ pervercatia quoad quartum canutharum regularum, ut cum ipsa juxta canones Africanos contenderet admittendam non esse appellationem à sententia iudicum electorum, videret tamen Nicolaum multum urgere ut Rothadus Romam adduceretur, quò Episcopi mitterent vicarios, quibus coram causa retractaretur, ea erat, ut dixi, Episcoporum Gallicanorum in hoc capite pervercatia, ut temperamentum quaesiverint quò utrorumque jura salva & illibata permanerent. Hincmarus enim scribit iustum esse ut Rothadus Romam proficiscatur, quandoquidem ita jubeat Summus Pontifex, cum æquum prorsus sit ut quilibet Episcopus ab eo vocatus Romam accedat, nisi legitima excusatione prapediatur, tum æquum pariter esse ut Episcopi illuc mittant vicarios suos, cum id Summo Pontifici placeat, in quo satisfacit dignitati sedis apostolicæ. Sed tamen eos limites præscribit potestati suorum vicariorum, ut manifestè appareat eum providere voluisse ne quid detrimenti caperent jura canonica Ecclesiæ Gallicanæ. Neque enim eos mittit ut accusatores, aut ad convincendum Rothadum, sed ut repellant accusationes